

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 623/2015-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., Panónska cesta 16, Bratislava, právne zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Matulníkom, Advokátska kancelária JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o., Kýčerského 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 47 Cpr 37/2013 zo 16. marca 2015, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Copr 6/2015 z 9. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2015 osobne do podateľne doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., Panónska cesta 16, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1

Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 47 Cpr 37/2013 zo 16. marca 2015, ako aj rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 Copr 6/2015 z 9. júna 2015.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že [REDACTED] (ďalej len „žalobca“) sa domáhal voči sťažovateľke ako žalovanej určenia, že okamžité skončenie jeho pracovného pomeru je neplatné, že tento pracovný pomer trvá, pričom požadoval aj zaplatenie náhrady mzdy.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 47 Cpr 37/2013-369 zo 16. marca 2015 bolo určené, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné a že sťažovateľka je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy vo výške 41 183 €. Okresný súd tiež určil, že pracovný pomer žalobcu u sťažovateľky sa skončí právoplatnosťou rozhodnutia. Žalobu v časti o určenie, že pracovný pomer trvá, zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom okrem iného namietala, že okresný súd od 1. februára 2015 konal s neexistujúcim subjektom na žalovanej strane, pretože spoločnosť Retail Value Stores, a. s., s odlišným identifikačným číslom, než aké má sťažovateľka, v čase vydania rozsudku okresného súdu de iure už neexistovala. Právnická osoba, ktorá v zmysle rozsudku okresného súdu bola označená ako žalovaná, v skutočnosti 1. februára 2015 zanikla z dôvodu jej splynutia s iným subjektom. Znamená to, že sťažovateľka v rámci odvolacieho konania namietala povinnosť súdu skúmať v priebehu celého konania, či ten, kto vystupuje v konaní ako účastník, má spôsobilosť byť účastníkom konania. Ten, kto nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, nemôže vstupovať do procesného vzťahu v občianskom súdnom konaní.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Copr 6/2015-418 z 9. júna 2015 bolo najprv opravené záhlavie rozsudku okresného súdu č. k. 47 Cpr 37/2013-369 zo 16. marca 2015 tak, že správne označenie účastníka na žalovanej strane má znieť Retail Value Stores, a. s.,

Panónska cesta 16, Bratislava, a s identifikačným číslom žalovanej. Ďalším výrokom bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Podľa názoru krajského súdu z dôkazov vyplýva, že v priebehu konania pred okresným súdom došlo k zániku pôvodne označenej žalovanej jej výmazom z obchodného registra k 1. februára 2015 v dôsledku splynutia so spoločnosťou Tsar Holding N. V., na základe čoho vznikla spoločnosť žalovanej, ktorá sa stala jeho univerzálnym právnym nástupcom. Okresný súd preto postupoval správne, keď podľa § 107 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku pokračoval v ďalšom konaní s týmto (univerzálnym) právnym nástupcom pôvodne označeného (a už zaniknutého) subjektu. Sťažovateľka preto podľa krajského súdu nedôvodne argumentovala nedostatkom svojej spôsobilosti byť účastníčkou konania a povinnosťou okresného súdu z úradnej moci konanie zastaviť. V danom prípade totiž nešlo na žalovanej strane o prípad singulárnej sukcesie, o ktorej rozhoduje súd len na návrh. V zmysle § 164 Občianskeho súdneho poriadku preto krajský súd opravil v záhlaví rozsudku okresného súdu chybu, ku ktorej došlo v jeho písomnom vyhotovení.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu iba zdanlivo. V skutočnosti ho de facto zmenil tak, že v rámci odvolacieho konania zamenil účastníka konania na žalovanej strane.

Z uvedených skutočností podľa sťažovateľky vyplýva jednak, že krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu, ďalej proti rozsudku krajského súdu nie je prípustné odvolanie, hoci inak proti opravnému uzneseniu podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku je odvolanie vždy prípustné, potom sťažovateľke bola odňatá možnosť konať pred súdom, lebo nemohla využiť právo na podanie odvolania proti opravnému uzneseniu (opravu vykonal priamo krajský súd), tiež bola porušená zásada dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania a napokon rozsudok krajského súdu je protiústavný, zjavne nesprávny a arbitrárny.

Protiústavnosť, zjavná nesprávnosť a arbitrárnosť rozsudkov všeobecných súdov je daná nesprávnym hodnotením vykonaných dôkazov v súvislosti s okolnosťami, na ktoré sťažovateľka konkrétne a podrobne poukazuje.

Keďže sťažovateľka vyčerpala možné opravné účinné prostriedky a keďže rozsudok krajského súdu bol sťažovateľke doručený 18. augusta 2015, treba sťažnosť považovať za včas podanú, pričom sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 47 Cpr 37/2013 zo dňa 16. marca 2015 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 CoPr/6/2015 zo dňa 9. júna 2015 bolo porušené základné právo obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na pokojné užívanie svojho majetku podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Zrušuje sa rozsudok Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 47 Cpr 37/2013 zo dňa 16. marca 2015 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 CoPr/6/2015 zo dňa 9. júna 2015 a vec sa vracia súdu na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinní zaplatiť obchodnej spoločnosti Retail Value Stores, a. s., [REDAKOVANÉ] trovy konania vo výške 341,73 Eur vrátane DPH do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezku na účet advokátskej kancelárie JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o.(...)“

Sťažovateľka žiada tiež vydať dočasné opatrenie, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť rozsudkov okresného súdu a krajského súdu až do rozhodnutia vo veci samej.

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka nepodala dovolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 8 Copr 6/2015-418 z 9. júna 2015. Naproti tomu je pravdou, že podala proti rozsudku krajského súdu odvolanie napriek poučeniu, že odvolanie nie je prípustné, pričom na výzvu okresného súdu spresniť, či toto podanie netreba považovať za dovolanie, právny zástupca sťažovateľky oznámil, že ide o odvolanie proti rozsudku krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje pre porušenie čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 47 Cpr 37/2013 zo 16. marca 2015, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu mal krajský súd v rámci odvolacieho konania.

Tým je zároveň v tejto časti vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež dodať, že sťažovateľka právo podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu aj využila.

Sťažnosť vo zvyšnej časti treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Sťažovateľka v podanej sťažnosti výslovne a dôrazne namieta jednak to, že formálne potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu došlo v skutočnosti de facto k zmene rozsudku okresného súdu, ďalej to, že v konaní vystupoval na žalovanej strane ako účastník niekto, kto nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, ale tiež aj to, že postupom krajského súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom v dôsledku nemožnosti podať odvolanie proti rozsudku krajského súdu, resp. v dôsledku porušenia zásady dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania.

Vzhľadom na obsah argumentácie sťažovateľky je zrejmé, že mohla podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktorého prípustnosť by vyplývala (v zmysle jej tvrdení) primárne z ustanovenia § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Odhliadnuc od uvedeného, prichádzala do úvahy aj prípustnosť dovolania na základe ustanovenia § 237 písm. b) a f) Občianskeho súdneho poriadku, pričom prípustnosť dovolania podľa toho ustanovenia sa vzťahuje aj na také prípady, v ktorých by inak dovolanie podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nebolo prípustné, keďže prípustnosť dovolania podľa § 237 sa vzťahuje na každé rozhodnutie odvolacieho súdu, teda aj na také, ktoré v zmysle § 238 Občianskeho súdneho poriadku nie je dovolaním napadnuteľné. Sťažovateľka však dovolanie nepodala.

Treba tiež uviesť, že sťažovateľka ani len netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Napokon treba dodať, že pokiaľ by bolo odvolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu považované Najvyšším súdom Slovenskej republiky za dovolanie, aj v takom prípade by prichádzalo do úvahy odmietnutie sťažnosti ústavným súdom pre jej predčasnosť, keďže v súčasnosti rozhoduje o veci Najvyšší súd Slovenskej republiky, čím je vylúčená právomoc ústavného súdu.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2015